

อิทธิพลของทักษะทางการเงินต่อความตั้งใจออมและลงทุน

Influence of Financial Literacy on Saving and Investing Intention

สุริรัตน์ สุทธิการณโกศล

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องอิทธิพลของทักษะทางการเงินต่อความตั้งใจออมและลงทุนมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ 1.) เพื่อศึกษาระดับทักษะทางการเงินของประชากรกรุงเทพมหานคร 2.) เพื่อศึกษาอิทธิพลของทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อความตั้งใจออม และ 3.) เพื่อศึกษาอิทธิพลของทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อความตั้งใจลงทุน โดยการศึกษาในครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคคลที่มีภูมิลำเนาหรืออาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 204 คน วิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาโดยใช้ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อยู่ในช่วงอายุ ต่ำกว่า 30 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 25,000 บาท ส่วนใหญ่มีหนี้สินเพื่อที่อยู่อาศัย ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า 1.) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ทางการเงินอยู่ในระดับสูง พฤติกรรมทางการเงินอยู่ในระดับสูง และมีทัศนคติทางการเงินอยู่ในระดับต่ำ 2.) ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และ ทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่อความตั้งใจออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3.) พฤติกรรมทางการเงิน และ ทัศนคติทางการเงิน มีอิทธิพลต่อความตั้งใจลงทุน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ความรู้ทางการเงิน, พฤติกรรมทางการเงิน, ทัศนคติทางการเงิน, ความตั้งใจออม, ความตั้งใจลงทุน

ผู้ทำวิจัย และ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (IT Smart Program) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาด้านประชากร มีจำนวนประชากรวัยทำงานลดลง ประชากรวัยสูงอายุเพิ่มขึ้น ผลการสำรวจพบว่าบุคคลเมื่อเกษียณอายุจากการทำงาน มีความไม่พร้อมหลังวัยเกษียณ ไม่มีเงินออม หรือ การลงทุนเพื่อใช้ในยามเกษียณ ต้องพึ่งพาเงินช่วยเหลือภาครัฐ พึ่งพาอาศัยบุตรหลาน หรือคนในครอบครัว (ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ ธนาคารไทยพาณิชย์, 2567) ขณะที่ข้อมูลด้านอคติเชิงพฤติกรรมของประชากรไทย พบว่า คนไทยไม่ออมเงิน เพราะ มีอคติ หรือ การคิดที่ไม่สมเหตุผล ทำให้มีการกระทำไม่เหมาะสมกับสถานการณ์จริง (วรวิชัย โปตระนันท์, 2566) จากปัญหาดังกล่าวที่เกี่ยวข้องกับการออมและลงทุน ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการออมและลงทุน จากการศึกษาของธนาคารแห่งประเทศไทยในปี 2565 ได้มีการศึกษาภาพรวมของทักษะทางการเงินของคนไทย ซึ่งในด้านทัศนคติทางการเงินคนไทยแย่ลง จาก ปี 2563 ทำให้เห็นว่า อาจมีคนที่ไม่ได้วางแผนและเก็บออมเพื่อบริโภคมีจำนวนเพิ่มขึ้น ปัญหาความตั้งใจออมและลงทุนอาจจะมาจากทัศนคติทางการเงินของบุคคล นอกจากนี้ยังมีการศึกษาถึงความรู้ทางการเงิน และ พฤติกรรมทางการเงิน ซึ่งมีผลคะแนนที่ดีขึ้นจาก ปี 2563 แต่จากการศึกษาของธนาคารแห่งประเทศไทยยังไม่ได้มีการศึกษาถึงอิทธิพลของทักษะทางการเงินต่อความตั้งใจออมและลงทุน จึงเป็นที่น่าสนใจว่ามีสิ่งใดที่มีอิทธิพลก่อให้เกิดความตั้งใจออมและลงทุน ผู้วิจัยจึงศึกษาเรื่อง อิทธิพลของทักษะทางการเงินต่อความตั้งใจออมและลงทุน ซึ่งการศึกษาเรื่องดังกล่าว จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการออมและการลงทุน บุคคลสามารถนำไปปรับใช้ เรียนรู้ ถึงแนวทางก่อให้เกิดเป็นความตั้งใจออมและลงทุนที่มากขึ้น และหน่วยงานต่างๆสามารถนำข้อมูล ไปเป็นฐานข้อมูลพัฒนาแนวทาง นโยบาย เพื่อส่งเสริมให้เกิดความตั้งใจออมและลงทุนส่วนบุคคลเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะทางการเงินของประชากรกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อความตั้งใจออม
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อความตั้งใจลงทุน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร : ประชากรในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตด้านเนื้อหา : ศึกษาเกี่ยวกับทักษะทางการเงิน ความตั้งใจออมและลงทุน

ขอบเขตด้านระยะเวลา : กรกฎาคม-กุมภาพันธ์ 2568

แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความรู้ทางการเงิน คือ “ชุดทักษะและความรู้ที่ช่วยให้บุคคลจัดการทรัพยากรทางการเงินของตนเองทั้งหมดได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีข้อมูลในเรื่องการหารายได้ การออม การลงทุน การจัดทำงบประมาณ รายรับรายจ่าย การจัดการหนี้ และการวางแผนทางการเงิน เพื่อให้เกิดความอยู่ดีมีสุขทางการเงินของบุคคลและสังคม” (สฤณี อาชวานันทกุล, 2556) ในภาพรวมความรู้ทางการเงินจึงเป็นการบริหารทรัพยากรของตนเองที่มีอยู่อย่างจำกัด โดย กำหนดแนวทาง การวางแผน วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตัดสินใจทางการเงินให้เกิดประโยชน์สูงสุด (ปิยพร พันธุ์ผล, 2559)

พฤติกรรมทางการเงินเป็นรูปแบบการจัดการกับเงิน ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ทั้งในด้านการใช้จ่าย เก็บออม การทำธุรกรรมทางการเงินในรูปแบบต่างๆ (Gudmunson & Danes, 2011) ซึ่งในภาพรวมพฤติกรรมทางการเงินเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเงิน

ทัศนคติทางการเงิน คือ สิ่งที่บุคคลรู้สึกเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคลของตนเอง สามารถวัดได้โดยการแสดงความคิดเห็น (Marsh, 2006) โดยแต่ละบุคคลจะมี “การประยุกต์ใช้หลักการด้านการเงิน เพื่อสร้างและรักษามูลค่าผ่านการตัดสินใจและจัดการทรัพยากรที่มีอย่างเหมาะสม” (Rajna, Ezat, Al Junid, & Moshiri, 2011) โดยทัศนคติอาจมีได้ต่อเหตุการณ์ที่ผ่านมาในอดีตและเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2549)

ความตั้งใจที่จะออม หมายถึง ความคิดเห็นที่บุคคลแสดงออกมาถึงการมีเจตนาและความพยายามของบุคคลที่จะทำพฤติกรรมในการออม (ปิยดา สมบัติวัฒนา, 2554) สอดคล้องกับ ความตั้งใจลงทุน คือ การมีเจตนา มีความคิดอย่างมั่นคงในการลงทุน จากการตัดสินใจอย่างรอบครอบโดยใช้ข้อมูลที่ครบถ้วนและมีมากพอ (สุรเดช จงวรรณศิริ, 2559)

สมมติฐานในการวิจัย

H₁ : ความรู้ทางการเงินมีอิทธิพลต่อความตั้งใจออม

H₂ : พฤติกรรมทางการเงินมีอิทธิพลต่อความตั้งใจออม

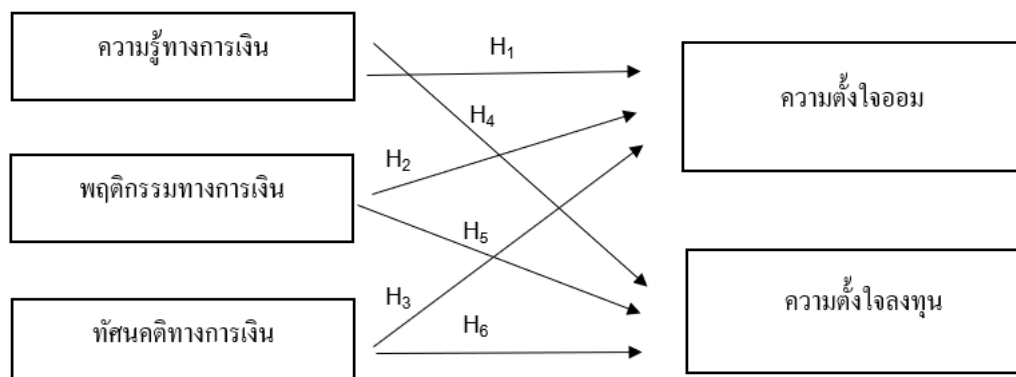
H₃ : ทัศนคติทางการเงินมีอิทธิพลต่อความตั้งใจออม

H₄ : ความรู้ทางการเงินมีอิทธิพลต่อความตั้งใจลงทุน

H₅ : พฤติกรรมทางการเงินมีอิทธิพลต่อความตั้งใจลงทุน

H₆ : ทัศนคติทางการเงินมีอิทธิพลต่อความตั้งใจลงทุน

กรอบวิจัย

ระเบียบวิจัย

ประชากรที่ใช้ในวิจัย คือ บุคคลที่มีภูมิลำเนาหรืออาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จากสถิติจำนวนประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2567) พบว่ามีจำนวน 5,461,184 คน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1973) กำหนดค่าความเชื่อมั่น 95% ซึ่งขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมเท่ากับ 400 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะทางการเงิน โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจระดับทักษะทางการเงินของคนไทย ปี พ.ศ. 2565 ของธนาคารแห่งประเทศไทยและสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งแบบสำรวจดังกล่าวถูกพัฒนาขึ้นโดยอ้างอิงจาก The Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) ปี 2565 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2565)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความตั้งใจออมและลงทุน โดยปรับจากชุดคำถามของ Canova and Rattazzi (2004) ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับจากแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Check List) เป็นการใช้แบบมาตรวัด Likert Scale แบ่งเป็นความคิดเห็น 5 ระดับ โดยวัดด้านละ 3 ข้อ มีระดับความคิดเห็นดังต่อไปนี้

ระดับคะแนน	ระดับความคิดเห็น
5	เห็นด้วยมากที่สุด
4	เห็นด้วย
3	เฉยๆ
2	ไม่เห็นด้วย
1	ไม่เห็นด้วยมากที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การทดสอบเครื่องมือทำได้โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยผู้วิจัยได้มีการทดสอบแบบสอบถามจากการวัดค่าผลลัพธ์สัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค ซึ่งผลลัพธ์ดังกล่าวมีค่าอยู่ในช่วง 0.932 – 0.981

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์ข้อมูลข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ช่วงวัย ช่วงอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน หนี้สิน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา อธิบายการแจกแจงความถี่ (Frequency) อัตราร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และมีการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย (Hypothesis Testing) โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.20 อยู่ในกลุ่ม Gen Y คิดเป็นร้อยละ 53.40 หากแบ่งตามช่วงอายุ พบว่า อายุต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.10 ระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 58.30 ประกอบอาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 61.80 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 25,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 27.50 ส่วนใหญ่มีหนี้สินเพื่อที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 35.78

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านช่วงอายุที่แตกต่างกันมีความรู้ทางการเงิน ทักษะทางการเงิน ความตั้งใจออม และ ความตั้งใจลงทุน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 1 สรุปคะแนนทักษะทางการเงิน

ตัวแปรอิสระ	Mean	Std. Deviation	แปลความ
คะแนนความรู้ทางการเงิน (คะแนนเต็ม 7 คะแนน)	5.09	1.51	ความรู้ทางการเงินระดับสูง
คะแนนพฤติกรรมทางการเงิน (คะแนนเต็ม 9 คะแนน)	8.05	1.31	พฤติกรรมทางการเงินระดับสูง
คะแนนทัศนคติทางการเงิน (คะแนนเต็ม 4 คะแนน)	2.54	1.77	ทัศนคติทางการเงินระดับต่ำ

จากตารางที่ 1 พบว่าคะแนนความรู้ทางการเงินเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.09 คะแนน จาก คะแนนเต็ม 7 คะแนน หมายถึง กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ทางการเงินสูง ขณะที่คะแนนพฤติกรรมทางการเงินเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงเช่นกัน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.05 คะแนน จาก คะแนนเต็ม 9 คะแนน

ซึ่งระดับคะแนนพฤติกรรมทางการเงินระดับสูง เป็นพฤติกรรมที่เหมาะสม หมายถึง การที่กลุ่มตัวอย่างมีการวางแผนทางการเงิน หาข้อมูลก่อนตัดสินใจ และมีพฤติกรรมทางการเงินส่วนบุคคลที่ดี แต่ผลคะแนนทัศนคติทางการเงินเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ โดยคะแนนทัศนคติทางการเงินเฉลี่ย เท่ากับ 2.54 คะแนน จากคะแนนเต็ม 4 คะแนน ซึ่งแสดงถึงทัศนคติทางการเงินของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการวางแผน เก็บออมในอนาคตยังไม่ดีเท่าที่ควร คำนึงถึงการใช้ชีวิตและมีความสุขจากการใช้เงินในปัจจุบัน

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยแบบพหุคูณของอิทธิพลของทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อความตั้งใจออม

ตัวพยากรณ์	B	β	T	Sig.
ค่าคงที่	2.271		8.971	.000
ความรู้ทางการเงิน	.073	.170	2.775	.006*
พฤติกรรมทางการเงิน	.210	.426	6.770	.000**
ทัศนคติทางการเงิน	.047	.128	2.066	.040*
$R^2 = 0.293$, Adjust $R^2 = .283$, $F = 27.648$, $*p < .05$, $**p < .001$				

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 2 พบว่าระดับทักษะทางการเงินสามารถพยากรณ์ความตั้งใจออมได้เท่ากับร้อยละ 29.3 โดยพฤติกรรมทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจออม ($\beta = .426$, $p < .001$) ความรู้ทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจออม ($\beta = .170$, $p = .006$) และ ทัศนคติทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจออม ($\beta = .128$, $p = .040$) ตามลำดับ ทำให้ยอมรับสมมติฐาน H_1 , H_2 และ H_3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยแบบพหุคูณของอิทธิพลของทักษะทางการเงินที่ส่งผลต่อความตั้งใจลงทุน

ตัวพยากรณ์	B	β	T	Sig.
ค่าคงที่	2.150		5.384	.000**
ความรู้ทางการเงิน	.064	.107	1.547	.124
พฤติกรรมทางการเงิน	.181	.263	3.690	.000**
ทัศนคติทางการเงิน	-.074	-.147	-2.083	.038*
$R^2 = 0.089$, Adjust $R^2 = .075$, $F = 6.522$, * $p < .05$, ** $p < .001$				

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 3 พบว่าระดับทักษะทางการเงินสามารถพยากรณ์ความตั้งใจลงทุนได้เท่ากับร้อยละ 8.9 โดยพฤติกรรมทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจลงทุน ($\beta = .263$, $p < .001$) และทัศนคติทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อความตั้งใจลงทุน ($\beta = -.147$, $p = .038$) ทำให้ยอมรับสมมติฐาน H_3 และ H_4 ส่วนความรู้ทางการเงินไม่พบอิทธิพลต่อความตั้งใจลงทุน อย่างมีนัยสำคัญ จึงปฏิเสธสมมติฐาน H_4

อภิปรายผล

ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านช่วงอายุที่แตกต่างกันมีความรู้ทางการเงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่าคนที่ อายุมากกว่า 51 ปีขึ้นไป มีความรู้ทางการเงินลดลง อาจเพราะ กลุ่มคนอายุมากกว่า 51 ปีขึ้นไป ค้นคว้ากับวิธีการที่ไม่ซับซ้อนในรูปแบบเดิม ไม่มีการหาความรู้เพิ่มเติม ความรู้ทางการเงินอาจจะต่ำ ขณะที่ กลุ่มคนช่วงอายุน้อยกว่า มีความรู้ทางการเงินมากกว่า อาจเพราะเข้าถึงแหล่งความรู้ทางการเงินได้มากกว่า ผ่าน สื่อ Social media มีการใช้เทคโนโลยีซึ่งมีส่วนช่วยให้เข้าถึงข้อมูลได้อย่างครอบคลุม สะดวกรวดเร็ว

นอกจากนั้นช่วงอายุที่แตกต่างกันมีทัศนคติทางการเงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคนที่ช่วงอายุ ต่ำกว่า 30 ปี มีทัศนคติทางการเงินต่ำ เพราะ มีอคติโน้มเอียงมาทางปัจจุบัน เน้นหาความสุขในปัจจุบันมากกว่าในอนาคต อยากทำตามใจตนเอง ยังไม่มีวินัยมากเพียงพอที่จะเก็บออมเงินไว้ใช้สำหรับในอนาคต (สาริต บวรสันติสุทธิ์, 2567) ขณะที่ กลุ่มคนที่อายุมากกว่า 51 ปีขึ้นไป มีทัศนคติทางการเงินลดลง อาจเพราะ คนกลุ่มนี้มีความมั่นคงด้านการงาน อาชีพ มีความพร้อมที่จะใช้ชีวิตอย่างมีอิสระมากขึ้น จึงมีโอกาที่จะใช้จ่ายใช้สอย เพื่อหาความสุขให้กับตนเองในช่วงเวลาปัจจุบันมากขึ้น จึงอาจจะไม่คำนึงถึงในอนาคต

ขณะที่ช่วงอายุที่แตกต่างกัน มีความตั้งใจออม และ ความตั้งใจลงทุน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเพราะ เมื่อยิ่งบุคคลมีอายุมากขึ้น โดยเฉพาะ ช่วงอายุ > 60 ปี อยู่ในช่วงอายุใกล้เกษียณ เมื่อเกษียณจะขาดรายได้หรือมีรายได้น้อยลง มีแต่ค่าใช้จ่าย เช่น ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ เป็นต้น ส่งผลให้ไม่มีเงินเหลือเพียงพอที่จะเก็บออมและลงทุน จึงมีความตั้งใจออมและลงทุนที่ลดลงจากช่วงอายุอื่นๆ

จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และ ทักษะคิดทางการเงิน มีอิทธิพลต่อความตั้งใจออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และ ทักษะคิดทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจออม ซึ่งพบว่าทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงินมีอิทธิพลต่อความตั้งใจออมมากที่สุด อาจเพราะว่าพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลเกิดขึ้นเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล เช่น หาข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินก่อนตัดสินใจเลือกออม จะมีการหาข้อมูลจากหลากหลายแหล่งข้อมูลมาเปรียบเทียบพิจารณาก่อนตัดสินใจเลือก ดังนั้น บุคคลก็จะแสดงพฤติกรรมดังกล่าวต่อสิ่งต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เกิดขึ้นซ้ำๆ อาจก่อให้เกิดเป็นความตั้งใจออมของบุคคลได้ ขณะที่ในด้านความรู้ทางการเงิน เมื่อบุคคลมีความรู้ ความเข้าใจทางการเงินที่ดี เช่น ความรู้เกี่ยวกับพลังของดอกเบี้ยทบต้น จะทำให้บุคคลเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับที่เพิ่มขึ้น อาจจะเป็นส่วนช่วยให้เกิดเป็นความตั้งใจที่จะออมได้ โดยทักษะคิดทางการเงินก็เป็นสิ่งที่สำคัญ เป็นความคิด มุมมองของบุคคล หากบุคคลตระหนักถึงการวางแผนทางการเงินในระยะยาว อาจจะทำให้เกิดเป็นความตั้งใจออมได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศิวัช กรุณาเพ็ญ (2560) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมและพฤติกรรมการออมของคน Gen Y พบว่า ระดับทักษะทางการเงิน ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และ ทักษะคิดทางการเงิน มีผลต่อระดับการออม หมายถึง การที่บุคคลมีพฤติกรรมทางการเงินที่ดี มีความรู้ความเข้าใจ และ ทักษะคิดทางการเงินที่ดี จะช่วยสนับสนุนให้มีแนวโน้มในการเก็บออมเงินมากกว่าบุคคลที่ไม่มีความรู้ในเรื่องการเงิน และการมีพฤติกรรมที่ดีก่อให้เกิดเป็นนิสัยในการออมเงินอย่างสม่ำเสมอ จึงเกิดเป็นความตั้งใจ เช่นเดียวกับกับ เมธี เมธีศุภกุล (2564) ศึกษา เรื่อง ความรู้ทางการเงินกับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินของกลุ่มคนเจนวาย ในจังหวัด เชียงใหม่ : การวิเคราะห์บนพื้นฐานทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีทักษะคิดทางการเงินในระดับสูง ส่งผลให้มีความตั้งใจจะออมมากขึ้น อาจจะมาจากการมีทักษะคิดทางการเงินที่ดี บุคคลจะให้ความสำคัญสำหรับอนาคต มีการวางแผน การใช้ จ่าย จัดสรรการใช้จ่ายในปัจจุบันให้เหมาะสม และคำนึงถึงในการใช้จ่ายในอนาคตมากขึ้น จึงเกิดเป็นความตั้งใจออม

จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า พฤติกรรมทางการเงิน และ ทักษะคิดทางการเงิน มีอิทธิพลต่อความตั้งใจลงทุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพฤติกรรมทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความตั้งใจลงทุน ทักษะคิดทางการเงินมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อความตั้งใจลงทุน ซึ่งสอดคล้องกับผลการทดสอบปัจจัยส่วนบุคคล ด้านช่วงอายุ พบว่า ช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี มีทักษะคิดทางการเงินต่ำ หมายถึง กลุ่มตัวอย่าง

ดังกล่าวคำนี้ถึงแต่ในปัจจุบัน แต่มีความตั้งใจลงทุนสูง ในขณะที่ความรู้ทางการเงินไม่มีสัมพันธ์ต่อความตั้งใจลงทุน อาจจะเพราะว่า ความรู้ทางการเงิน เป็นเพียงความรู้ที่บุคคลมี หากบุคคลไม่ได้นำความรู้ที่มีนำไปปรับใช้หรือต่อยอด จะทำให้ไม่เกิดประโยชน์ใดๆ จึงอาจจะไม่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจลงทุน ขณะที่พฤติกรรมทางการเงิน คือ การลงมือทำ การวางแผนจัดการทางการเงิน บุคคลที่มีพฤติกรรมทางการเงิน เช่น ตั้งเป้าหมายเรื่องเงิน บุคคลจะพยายามทำตามแผนที่ตั้งไว้ อาจจะเป็นความตั้งใจลงทุนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ ขณะที่ทัศนคติทางการเงิน เป็นความคิดของบุคคลในมุมมองทางการเงิน เกี่ยวกับการวางแผนในอนาคต ซึ่งเมื่อบุคคลมีมุมมอง หรือความเชื่อต่อการวางแผนเป็นสิ่งที่ดี อาจจะก่อให้เกิดเป็นความตั้งใจลงทุนได้ สอดคล้องกับ ประภาพร กิจดำรงธรรม และ จิรายุ หาญตระกูล (2566) ศึกษา เรื่อง ความรู้ทางการเงินส่วนบุคคล ทัศนคติและพฤติกรรมการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล พบว่า ทัศนคติการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลมีผลกระทบในเชิงบวกต่อพฤติกรรมการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล กล่าวคือ บุคคลที่มีทัศนคติการจัดการทางการเงินที่ดีจะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการจัดการทางการเงินส่วนบุคคลที่ดีด้วยเช่นกัน ขณะที่พฤติกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางการเงินอาจมีอิทธิพลต่อการลงทุนของบุคคลเช่นกัน สอดคล้องกับ กนกวรรณ ศรีนวล (2558) ศึกษา เรื่อง การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการลงทุน และแรงจูงใจในการลงทุน ที่มีผลต่อการตัดสินใจ ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า พฤติกรรมการลงทุน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยรวมร้อยละ 10.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อจำกัดในการวิจัย

จำนวนกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยน้อย ทำให้การวิเคราะห์ข้อมูล อาจไม่แสดงถึงความสามารถในการเป็นตัวแทนที่จะอ้างอิงประชากรกลุ่มใหญ่ได้ ซึ่งงานวิจัยฉบับนี้ต้องการการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้มีกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่านี้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินอยู่ในระดับสูง แต่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังควรต้องสนับสนุนช่องทางในการเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางการเงินต่อไป และ ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมดังกล่าวกับบุคคลทุกกลุ่มอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ทัศนคติทางการเงินของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งการปลูกฝังทัศนคติทางการเงิน ควรปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก การให้ความรู้ ความเข้าใจ ความคิด มุมมองทางการเงินในทิศทางที่เป็นเหตุและผล โดยผ่านการสื่อสารจากบุคคลใกล้ชิด เช่น พ่อแม่ บุคคลในครอบครัว เป็นต้น ดังนั้นควรมีการสอดแทรกมุมมอง ความรู้ และพฤติกรรมทางการเงินผ่าน การศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน การรับรู้เนื้อหาผ่านสื่อที่พบได้ในชีวิตประจำวันสำหรับบุคคลทั่วไป เช่น Social media

ของภาครัฐ และ เอกชน ที่ส่งเสริมให้บุคคลมี ความรู้ พฤติกรรม และทัศนคติเชิงบวกต่อเรื่องการเงินซึ่งเป็น สิ่งใกล้ตัวและมีประโยชน์ เพื่อก่อให้เกิดความตั้งใจออมและลงทุนของบุคคลทั้งในปัจจุบันและอนาคตต่อไป

ข้อเสนอแนะที่ในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออมและการลงทุนในแบบสอบถามมากขึ้น เพื่อสามารถนำข้อมูล ไปต่อยอดแนวทางแสดงถึงความตั้งใจออมและลงทุนที่มีความชัดเจนมากขึ้น เช่น ประเภทการออมและ ลงทุน ความเสี่ยงที่รับได้ ระยะเวลาการออมหรือการลงทุน เป็นต้น

ควรมีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น เพื่อศึกษาถึงข้อมูลทักษะทางการเงิน ความตั้งใจออมและลงทุนที่ครอบคลุมในกลุ่มตัวอย่างที่สามารถแบ่งแยกย่อยได้มากมายหลายประเภทมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ศรีนวล (2558). การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการลงทุน และแรงจูงใจในการลงทุน ที่มีผลต่อการตัดสินใจ ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. , คณะบริหารธุรกิจ
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2565). รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทย ปี 2565. กรุงเทพฯ
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2549). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS: ครอบคลุมทุกเวอร์ชัน. กรุงเทพฯ : บิสนิเนสอาร์แอนด์ดี.
- ประภาพร กิจดำรงธรรม และ จิรายุ หาญตระกูล. (2566). ความรู้ทางการเงินส่วนบุคคลทัศนคติและพฤติกรรมการจัดการทางการเงินส่วนบุคคล. วารสารการจัดการสมัยใหม่, 21(2), 53-73. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/stou-sms-pr/article/view/267685>
- ปิยดา สมบัติวัฒนา. (2554). แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยควบคุมพฤติกรรมการออมของบุคคล ช่วงวางรากฐานการทำงานตอนต้นในเขตเมืองหลวง. (งานวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
- ปิยพร พันธุ์ผล. (2559). ความรู้ทางการเงินและความอยู่ดีมีสุขทางการเงินของพนักงานในสถาบันการเงิน กรณีศึกษาจากพนักงานธนาคารไทยพาณิชย์ (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ).
- เมธี เมธีศุภกุล. (2564). ความรู้ทางการเงินกับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน ของคนกลุ่มเจนวายในจังหวัดเชียงใหม่ : การวิเคราะห์บนพื้นฐานทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วรวิชัย โปตระนันท์ (2567, 21 มีนาคม) เหตุผลที่คนไทย “แก่ก่อนรวย” มองจากมุม “อคติเชิงพฤติกรรม” สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย <https://tdri.or.th/2023/03/behavioral-finance-biases/>
- ศิวัช กรุณาเพ็ญ. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมและพฤติกรรมการออมของคน Gen Y. (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี.
- ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ ธนาคารไทยพาณิชย์ (2567, 16 กรกฎาคม) ต้องปรับการออมอย่างไรในวันข้างหน้า เมื่อเวลากำลังนับถอยหลัง <https://www.scbeic.com/th/detail/product/consumer-survey-macro-2023-160724>
- สฤณี อาชวานันทกุล. การเงินที่ยั่งยืน. สืบค้นจาก <http://thaipublica.org/2013/06/financialliteracy-1/>.
- สาริต บวรสันติสุข (2567, 10 มกราคม) “มาพูดอะไรตอนนี้ ?” เหตุผลที่คนไทยไม่ชอบออมเพื่อเกษียณ

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2567). สถิติประชากรทางการทะเบียนราษฎร สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2567, จาก <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/statmonth/#/mainpage>
- สุรเดช จงวรรณศิริ. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจลงทุนในหลักทรัพย์ของนักลงทุนบุคคล (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- Canova, L., & Manganelli Rattazzi, A. M. (2004, July). Personality, past behaviour and saving intention: A test of an extended model of the theory of planned behaviour. In SABE/IAREP conference proceedings, Philadelphia.
- Gudmunson, C. G., & Danes, S. M. (2011). Family financial socialization: Theory and critical review. *Journal of Family and Economic Issues*, 32(4), 644–667. <https://doi.org/10.1007/s10834-011-9275-y>
- Marsh, B. A. (2006). Examining The Personal Finance Attitudes, Behaviors, and Knowledge Levels of First-Year and Senior students at Baptist Universities in the State of Texas. Electronic thesis or Dissertation. Retrieved from https://etd.ohiolink.edu/pg_10?0::NO:10:P10_ACCESSION_NUM:bgsu1151189375
- Rajna, A., Ezat, W. S., Junid, S. A., & Moshiri, H. (2011). Financial Management Attitude and Practice among the Medical Practitioners in Public and Private Medical Service in Malaysia. *International Journal of Business and Management*, 6(8). Retrieved from <http://www.ccsenet.org/journal/index.php/ijbm/article/viewFile/8587/8151>
- Yamane, T. (1973). "Statistics: An Introductory Analysis" New York: Harper and Row Publication